

Otázka: Hospodářství JZ, J a JV Asie

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Jenda

JZ – Arabský poloostrov, pobřeží Středozemního moře, Malá Asie, Afgánistán

J – poloostrov přední Indie, Pákistán, Nepál, Bangladéš

JV – poloostrov Zadní Indie + ostrovy (Indonésie, Filipíny, Laos, Thajsko, Vietnam)

JZ ASIE

Rozkládá se: **Arabský poloostrov, pobřeží Středozemního moře, Malá Asie, Afgánistán**

- střet více kultur → ohnisko neklidu: hranice s E. a Afr. + střety Izraelců a Palestinců
- státy vyspělé (Turecko) i zaostalé (Jemen, Omán)

hospodářství:

ropa → **Perský záliv**

(Kuvajt, V Sýrie, Saudská Arábie (DAHMÁN, ZAHRÁN), Irák (3. na světě), Irán)

→ zpracování, vývoz (tankery přes Hormuzský průliv)

- boje o ropu: 1990 - Irák napadl Kuvajt

- **sdružení států vyvážející ropu (OPEC)**

černé uhlí (Afgánistán)

chrom (Turecko - největší vývozce na světě)

kamenná sůl (při pobřeží Středozemního moře - Izrael)

+ sůl z Mrtvého moře

měď, Fe ruda, fosfáty, kaolin, potaš

průmysl:

- petrochemický (**ABADAN, BASRA = největší ropná rafinerie v Iráku**)

- textilní (**DAMAŠEK** → perské koberce)

- strojírenství (ANKARA, IZMIR)

- největší brusírny diamantů (z Namibie) (Izrael)

Nejvyšší koncentrace průmyslu: **Perský záliv, Středozemní moře, Malá Asie**

centra:

Turecko: **ANKARA, IZMIR**

Jordánsko: **AMMÁN, AKABA** (přístav), **PETRA** (skalní město)

Sýrie: **LAZIKIJA, TARTAS**

Izrael: **TEL AVIV-YAFO, HEFA, ASHGELON**

Saudská Arábie: **MEKKA** (poutní místo), **MEDINA, RIJÁD**

zemědělství: oázové + závlahové + středomořské

RV: – obiloviny (Turecko, Sýrie, Irán)

– citrusy, olivy, vinná réva, bavlník (V pobřeží Středomořího moře)

– opium, marihuana (Libanon, Afgánistán)

– káva – MOKKA (Jemen)

– tabák, rýže, cukrová třtina, datle, fíky (Irák)

ŽV: chov velbloudů (Arabský poloostrov) + ovce, kozy, skot

PERSIÁN: kůže z karakulských ovcí

TIFTIK: kůže z angorských koz

J ASIE

J – poloostrov přední Indie, Pákistán, Nepál, Bangladéš

– oblast geologicky nestabilní

3 hustě osídlené státy: Indie, Pákistán, Bangladéš

2 horské státy: Nepál, Bhútán

1 ostrovní stát: Srí Lanka

hospodářství:

1. Západní Bengálsko

- průmyslová zóna světového významu
- těžba Fe rudy, černého uhlí, manganu, bauxitu, slídy
- nejprůmyslovější města: KALKATA, DŽÁMŠEDPUR

2. Z pobřeží - Bombay

- lehčí odvětví - textilní průmysl (bavlnářství) - AHMADÁBÁO

3. MADRÁS, BENGALÚRU - Stř., J

→ **centralizace průmyslu**: zprůmyslnění nevyspělých měst

nerostné suroviny:

- černé uhlí, ropa, zemní plyn, skelný písek (Bangladéš)
- magnezit (Nepál)
- Fe ruda (Dakánská náhorní plošina)

zemědělství:

- extenzivní, zaostalé X zaměstnáno až 75% obyvatelstva
- minimální mechanizace → nutná „**zelená revoluce**“

RV: - **bavlník** - největší bavlníkové plantáže (SZ Indie, Pákistán)

- rýže, pšenice, proso, juta, brambory, ovoce, tabák, mandlovník

ŽV: - největší stáda **skotu** (posvátné zvíře) → tažná síla, mléko

+ ovce, kozy, rybolov

Zajímavosti:

INDIE: Sárí → oděv pro ženy

Thádž Mahal → hrobka – nechal ho postavit Šádžáhán pro svou ženu

Pákistán: politický spor o území Džammú a Kašmír s Indíí

– vlastní atomovou zbraň

Bangladéš: nejhustěji obydlený stát světa

– tropické bouře → tajfuny způsobují katastrofální záplavy

JV ASIE

– **poloostrov Zadní Indie + ostrovy (Indonésie, Filipíny, Laos, Thajsko, Vietnam)**

– oblast geologicky nestabilní

– pozoruhodná mozaika etnik, kultur, náboženství

ASEAN – sdružení 9 zemí, snaha o sociální a kulturní rozvoj, protiváha hospo. síly Číny a JPN

Hospodářství:

nerostné suroviny:

- **cín** – nejvýnosnější ložiska na světě (Malajský poloostrov, Barma)
- Fe ruda, ropa, černé uhlí, olovo, měď, zinek, wolfran, mangan

+ vzácná dřeva: teak, eben, mahagon

zemědělství: – 3 hlavní zemědělské systémy

1. **rotační systém** (vykácet les → vypálit → zúrodnit → obdělávat)

– nejdelší tradice X nejméně produktivní

– luštěniny, zelenina, ovoce

2. **pěstování rýže**

→ Thajsko, Barma, přístav RANGÚN – bývalé hl. město Barmy

– v hustě zalidněných říčních nížinách

– poměrně produktivní → rýže je hlavní potravinou celé monzunové Asie

3. **plantážnictví**

– nejproduktivnější (zaměřeno na export)

→ jeden typ plodiny (monokulturní zemědělství)

– cukrová třtina, kaučukovník, ovoce, káva

ASIJŠTÍ TYGRÍ (nově industrializované země)

– export spotřebních výrobků, rozvoj odvětví s malým vkladem surovin (elektronika, optika)

– vytvoření tzv. „otevřených oblastí“ (podnikání zahraničních firem + daňové úlevy)

– rychlá industrializace díky USA a JPN

– bezcelní zóny, levná pracovní síla, příliv zahraničního kapitálu, snížené nebo zrušené clo

- v současnosti začínají stagnovat → světový trh je přesycen

1. GENERACE: Korea, Singapur, Hong Kong, Taiwan
2. GENERACE: Malajsie, Thajsko